

Avaldus ühendame jõud, et edendada
ELi linnades ja kogukondades kestlikku
digiüleminekut

LIVING-IN.EU

Meie, kõikide valitsustasandite otsustajad ning igas suuruses linnade ja kogukondade organisatsioonid ja võrgustikud,¹ usume, et mitmetasandilisel valitsemisel rajanev tugev koostöö ELis ja kodanikega koosloomine on keskse tähtsusega, et täidaksime oma ülesande muuta meie linnad ja kogukonnad arukateks ja kehtlikeks kohtadeks, kus inimestel on hea elada ja töötada. Meie eesmärk on sidus ja digitaalne Euroopa, kus iga kogukond saab sellest muutusest majanduslikku ja sotsiaalset kasu ning kus kedagi ei hüljata². Seepärast rõhutame, et selle eesmärgi saavutamiseks peavad nii avalik kui ka erasektor tegema piisavaid investeeringuid digiteenustesse, -tehnoloogiatesse, -taristutesse ja -oskustesse.

Ajal, mil meie linnade ja kogukondade ees seisab üha rohkem probleeme, annab käesolev avaldus olulise tõe euroopalikule lahendusele linnade ja kogukondade digitaliseerimiseks. See lähenemisviis tagab ELi tehnoloogilise juhtimise, austades samal ajal euroopalikke väärtusi ja mitmekesisust ning üksikisikute digitaalõigusi.

Mitme algatuse³ põhjal on juba loodud edukaid uuenduslikke digilahendusi,⁴ kuid nende mõju ühiskonnale tervikuna on piiratud ega jagune ELi eri piirkondade vahel ühtlaselt. Nende lahenduste ulatuslik kasutuselevõtt ja mastaabi laiendamine on keskse tähtsusega selleks, et aidata meie linnadel ja kogukondadel oma kliimaeesmärke täita ja ökoloogilist jalajälge vähendada. Samuti soodustab see kodanikuosalust ning aitab kõikidel ettevõtjatel, sealhulgas VKEdel ja idufirmadel, edu saavutada. On aeg, et kõik ELi valitsustasandid ühendaksid jõud digilahenduste mastaabi laiendamiseks, et saavutada 2025. aastaks vähemalt 300 miljonile eurooplasele parem elukvaliteet⁵. Kui soodustatakse ühiselt kokku lepitud digilahenduste kasutamist piirkondades, linnades ja kogukondades, aitab see vähendada digilõhet ja ebavõrdsust, tugevdades nii territoriaalset sidusust.

Kohalikel andmetel põhinevad digilahendused on otsustava tähtsusega, et pakkuda üldsusele ja ettevõtjatele täpsemal teabel põhinevaid, uuenduslikumaid ja kvaliteetsemaid teenuseid. Selliste lahenduste hulka kuuluvad arukas linnaliikumine, energiatõhusus, säästev elamumajandus, digitaalsed avalikud teenused ja kodanikest lähtuv valitsemine. Et üldsus selliseid süsteeme usaldaks, tuleb andmeid digitaalsete platvormide kaudu kasutada vastutustundlikult ning tagada tuleb nende kvaliteetus, turvalisus ja privaatsus.

Piirkondade- ja valdkondadevaheline koostöö hoogustab innovatsiooni ning aitab linnadel ja kogukondadel tulemuslikke, kulutõhusaid ja kodanikekeskseid teenuseid arendada. Seepärast on käesoleva avalduse keskmes digiülemineku hoogustamine avatud, koostalitlusvõimeliste, valdkonna- ja piiriüleste platvormide kasutuselevõtu ja laiendamise kaudu. See aitab tagada ELis tehnoloogilise sõltumatus ja selliste digilahenduste koosloomise, mis ei kinnista linnu ja kogukondi kindla tehnoloogia külge.

-
- 1] Euroopa suuremaid linnu ühendav võrgustik Eurocities; avatud ja paindlike arukate linnade võrgustik, i.k Open and Agile Smart Cities (OASC); Euroopa eluslaborite võrgustik, i.k European Network of Living Labs (ENoLL).
 - 2] Nii märgiti hiljuti Euroopa Regioonide Komitee arvamuses „Digitaalne Euroopa kõigile: kohapeal arukate ja kaasavate lahenduste pakkumine“ (2019).
 - 3] Näiteks arukate linnade ja kogukondade Euroopa innovatsioonipartnerlus (EIP SCC), ELi linnade tegevuskava raames loodud digiülemineku partnerlus (DTP UA), arukate linnade infosüsteem (Smart Cities Information System ehk SCIS), programmi „Horisont 2020“ projektid, nagu juhtprojektid ja asjade interneti ulatuslikud katseprojektid, linnadega seotud uuenduslikud meetmed, programm URBACT, ELi ühtekuuluvuspoliitika ning Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (EIT) ja selle kogukonnad, programm „Digital Cities Challenge“ (2020. aasta jaanuaris algab selle järgmine etapp, „100 Intelligent Cities Challenge“) ning kõikide selles osalevate linnade linnapeade allkirjastatud avaldus digiülemineku- ja arukate linnade kasvu alase koostöö kohta, ELi e-valitsuse tegevuskava 2016–2020 ja ministrite kohtumisel vastu võetud Tallinna deklaratsioon e-valitsuse kohta (2017).
 - 4] Loetelu esimese versiooni leiab avaldusele lisatud sisenddokumendist ning seda saab edaspidi täiendada.
 - 5] Nagu on deklareeritud arukate linnade ja kogukondade partnerluse 21. mai 2015. aasta üldkogu vastastikuse mõistmise memorandumis „Towards Open urban Platforms for Smart Cities and Communities“ (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/memorandum-understanding-towards-open-urban-platforms-smart-cities-and-communities>).

ALLAKIRJUTANUD LEPIVAD KOKKU JÄRGMISTES PÕHIMÕTETES⁶:

- kodanikeskne lähenemisviis;
- linnade juhitav lähenemisviis ELi tasandil;
- linn kui kodanikest lähtuv ja avatud uuenduslik ökosüsteem;
- eetiline ja sotsiaalselt vastutustundlik juurdepääs andmetele ning andmete kasutamine, jagamine ja haldamine;
- tehnoloogia kui peamine progressi võimaldav vahend;
- avatud standarditel ja tehnilistel kirjeldustel, rakendusliidestel ja ühistel andmemudelitel põhinevad koostalitlusvõimelised digiplatvormid.

ALLAKIRJUTANUD KOHUSTUVAD KOOS VÄLJA TÖÖTAMA KESTLIKUD MEETMED, MILLEGA TEHAKSE JÄRGMIST:

RAHALISED MEETMED

- osaletakse vabatahtlikkuse alusel ühises investeerimiskavas, et olemasolevad ühtsed digilahendused ELis heaks kiita ja laialdaselt kasutusele võtta⁷;
- parandatakse ELi, liikmesriikide, piirkondade ja kohalike omavalitsuste rahaliste vahendite sünergiat;
- suurendatakse ELi rahalistest vahenditest ja programmidest kohaliku tasandi digiüleminekusse tehtavaid investeeringuid, et tagada Euroopas kaasavus ja kestlikkus;
- kasutatakse ühiseid riigihankemenetlusi, et määrata koos kindlaks tehnilised kirjeldused ja vähendada edukatesse digiplatvormidesse ja nendega seotud tehnoloogiatesse investeerimise kulu.

TEHNILISED MEETMED

- kasutatakse standardite ja tehniliste kirjelduste ühiselt kokku lepitud loetelu, et saavutada linnade ja kogukondade ning kogu maailma tarnijate andmete, süsteemide ja platvormide koostalitlusvõime⁸;
- tehakse kõikidele kättesaadavaks linnade digilahenduste peamised progressi võimaldavad vahendid, sealhulgas andmed, taristu ja teenused;
- kasutatakse ühist mitmepoolset platvormi, et linnad ja kogukonnad saaksid omavahel andmeid ning digiteenuseid ja -lahendusi jagada.

ÕIGUSLIKUD MEETMED

- hinnatakse, milliseid seadusandlikke meetmeid on vaja võtta, et tagada ELis ühtne raamistik linnade ja kogukondade valdkonna- ja piiriüleste digilahenduste tarbeks (näiteks e-identimise⁹ süsteemid).

HARIDUS JA SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE

- arendatakse välja haldussuutlikkus, mis võimaldab kasutada digitaliseerimist parimal viisil ning vältida seotust konkreetsete tehnoloogiate või tarnijatega;
- arendatakse välja kodanikesksed lahendusviisid, millest kujuneb poliitikakujundamise uus pädevus;
- tehakse kindlaks, milliseid uusi oskusi vajavad avaliku sektori asutused ja ettevõtjad, ning võetakse meetmeid, et inimesed need oskused omandaksid;
- pakutakse üldsusele sellist digiharidust ja selliseid digioskusi, mis on vajalikud aruka linna lahendustest osasaamiseks ja otsuste tegemises osalemiseks;

^{6]} Nende põhimõtete täieliku kirjelduse leiab avaldusele lisatud sisenddokumendist.

^{7]} Austades igati allakirjutanute õiguslikke ja rahalisi kohustusi.

^{8]} Loetelu esimese versiooni leiab avaldusele lisatud sisenddokumendist ning seda saab edaspidi täiendada.

^{9]} Euroopa ühendamise rahastu e-identimise moodul (<https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/CEFDIGITAL/eID>).

- juurutatakse tava, mille kohaselt arukaid ja kestlikke kohalikke lahendusi kavandatakse ja rakendatakse kooslooval, kaasaval ja valdkonnaülel viisil;
- soodustatakse ja koordineeritakse selliseid tegevusi nagu teadmiste jagamine, vahetamine ja levitamine ning nõustamine, et edukad digilahendused laiemalt kasutusele võetaks;
- kasutatakse ära kasutuselevõtu kiirendamise võimalusi, nagu digitaalse innovatsiooni keskused¹⁰.

SEIRE JA MÕÕTMINE

- aidatakse välja töötada ja ellu rakendada olemasolevatele meetoditele¹¹ tuginev raamistik, mis võimaldab mõõta ja jälgida kodanike, avaliku sektori asutuste, ettevõtjate ja muude kohaliku tasandi sidusrühmade saadavat kasu.

2020. aasta esimeses kvartalis luuakse mitmetasandilise valitsemise juhtnõukogu, et eespool loetletud kohustustega edasi liikuda ja tagada nende täitmine 2025. aastaks. Juhtnõukogu hakkab tegelema jõudude ja vahendite koondamisega ning sidusrühmade teabevahetuse ja koostöö parandamisega, et hoogustada linnade ja kogukondade kestlikku digiüleminekut.

Esindatav organisatsioon:

Ees- ja perekonnanimi:

Ametikoht:

Allkiri:

Kuupäev:

10] Digitaalse innovatsiooni keskus on organisatsioon või organisatsioonide koordineeritud rühm, mis toetab ettevõtjaid ja/või avalikku sektorit digiüleminekul, pakkudes tehnilist oskusteavet ja katsetamisvõimalusi („katseta, enne kui investeerid”) ning innovatsiooniteenuseid, nagu finantsnõustamine, koolitused ja oskuste arendamine. Täpsem teave on aadressil <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-innovation-hubs>.

11] Näiteks digitaalrajanduse ja -ühiskonna indeks (DESI) on liitindeks, mis võtab kokku ELi digisuutlikkuse näitajad ning võimaldab jälgida ELi liikmesriikide konkurentsivõime muutumist digivaldkonnas (<https://digital-agenda-data.eu/datasets/desi/visualizations>), ning programmi „Digital Cities Challenge” enesehindamisvahend võimaldas mõõta linnade tehnoloogilist üleminekut kaheksast aspektist (<https://www.digitallytransformyourregion.eu/assess-your-citys-digital-maturity>).

ALGATUSE TOETAJAD

EUROCITIES on Euroopa suuremaid linnu ühendav võrgustik. Meie liikmed on Euroopa suuremate linnade valitud kohalikud omavalitsused ja linnavalitsused. Nende eesmärk on tugevdada seda olulist rolli, mis kohalikel omavalitsustel peaks mitmetasandilises valitsemiskorralduses olema. Me püüame suunata Brüsseli sidusrühmade seisukohti ning lõpptulemusena nihutada ELi seadusandluse raskuskeset nii, et linnavalitsused saaksid strateegilisi probleeme lahendada kohalikul tasandil.

eurocities.eu

OPEN & AGILE SMART CITIES (OASC) ehk avatud ja paindlikud arukad linnad on kasumit mittetaotlev rahvusvaheline arukate linnade võrgustik, mille eesmärk on luua ja kujundada tekkivat ülemaailmset arukate linnade andme- ja teenuseturgu. Need linnad on juba praegu linnade andmekorralduse, teenuste ja tehnoloogia tulevaste standardite loojate esirinnas ning meie töötame linnade vajaduste põhiselt ja ettevõtjate toel. OASC on rohkem kui ükski teine linnade võrgustik suunatud lahenduste rakendamisele ning keskendub avatud platvormidele ja elanike kaasamisele.

<https://oascities.org>

THE EUROPEAN NETWORK OF LIVING LABS (ENOLL) ehk Euroopa eluslaborite võrgustik on Euroopa ja kogu maailma tunnustatud eluslaborite rahvusvaheline ühendus. Võrgustik asutati 2006. aasta novembris Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigi Soome egiidi all ning on praeguse ni-õ lainetena kasvanud. Eluslaborid tegutsevad vahendajatena elanike, teadusorganisatsioonide, ettevõtjate, linnade ja piirkondade vahel ning nende eesmärk on ühise väärtuse koostamine ja kiire prototüüpimine või valideerimine, et aidata kaasa uuenduste ja ettevõtete mastaapide laiendamisele. Eluslaboritel on ühisjooni, kuid palju eri rakendusi.

<https://enoll.org>

EU2019.FI

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU EESISTUJARIIK SOOME. Eesistumise põhirõhk linnaarenduse valdkonnas on toetada ELi linnade tegevuskava edukat elluviimist, sealhulgas edendada uue Leipzigi harta koostamist. Eriteemana on esiplaanil digitaalne innovatsioon linnades.

<https://eu2019.fi>

EUROOPA KOMISJON aitab kujundada ELi üldist strateegiat, esitab ettepanekuid ELi uute õigusaktide ja poliitiliste põhimõtete kohta, jälgib ELi õigusaktide ja poliitika rakendamist ning haldab ELi eelarvet. Komisjoni oluline roll on ka rahvusvahelise arengu toetamine ja abi andmine.

<https://ec.europa.eu>

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE esindab Euroopa Liidu piirkondi ja linnu. Komitee tegutseb ELi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste nimel ning annab nõu piirkondi ja linnu puudutavate uute õigusaktide asjus (70% kõigist ELi õigusaktidest).

<https://cor.europa.eu>

SISENDDOKUMENT

ELI LINNADE JA KOGUKONDADE KESTLIKU DIGIÜLEMINEKU PÕHIMÕTTED

KODANIKUKESKNE LÄHENEMISVIIS

Euroopa digitaliseerimine peab toimuma koos inimestega ja inimeste jaoks. Säästev liikuvus, energiatõhusus, säästev tootmine, puhas õhk, tõhusad digitaalsed avalikud teenused ning eluaseme ja jäätmekäitluse kättesaadavus on arukate ja säästvate linnade ja kogukondade keskne komponent, mille põhjal luuakse kvaliteetseid ja kvalifikatsiooni nõudvaid töökohti ning võrdsemat ja kaasavamamat ühiskonda. Elanikel on keskne roll aruka linnakorralduse strateegiate ja lahenduste väljatöötamisel ja rakendamisel. Arukate linnade ja kogukondade edukuse seisukohast on esmatähtis inimestega kontakti otsida ja suhelda ning anda neile ühtlasi võimalus osaleda poliitikakujundamises ja lahenduste väljatöötamises.

LINNADE JUHITAV LÄHENEMISVIIS ELI TASANDIL

Digilahenduste mastaapide laiendamise nimel tehtav strateegiline koostöö ELi tasandil peaks ära kasutama linnade juhitavat lähenemisviisi. Kodanikele lähima valitsustasandina saavad kohalikud omavalitsused kõige paremini mõista kohalike kogukondade vajadusi ning koordineerida integreeritud lähenemisviisi, mis toob kokku kohaliku tasandi, piirkonna, riigi ja Euroopa ettevõtjad.

LINN KUI KODANIKEST LÄHTUV JA AVATUD UUENDUSLIK ÖKOSÜSTEEM

Linnad ja kogukonnad pakuvad ideaalset võimalust digilahendusi tegelikkuses ulatuslikult katsetada ning saavad toimida eluslaboritena. Linnad saavad olla sidusrühmade osalemise eestvedajad ja tagada, et kohalik kogukond oleks aktiivselt lahenduste loomisse kaasatud. Avatud innovatsioon, mis seisneb kohalike sidusrühmade koostöös ja kokkulepitud lahenduste suhtes isevastutuse võtmises, on ELi edukaks digiüleminekuks keskse tähtsusega. Sama oluline on ELi linnade ja kogukondade koostöö selle nimel, et kasutada innovatsiooni investeerimise edendamiseks võimalikult palju ära mastaabisäästu.

TEHNOLOOGIA KUI PEAMINE PROGRESSI VÕIMALDAV VAHEND

Tehnoloogia ei ole mitte niivõrd meie linnade digitaliseerimise eesmärk, kuivõrd selle vahend. Uusim tehnoloogia koos väga lihtsate lahendustega on ideaalne kombinatsioon, mis muudab meie linnad arukaks ja kestlikuks.

EETILINE JA SOTSIAALSELT VASTUTUSTUNDLIK JUURDEPÄÄS ANDMETELE NING NENDE KASUTAMINE, JAGAMINE JA HALDAMINE¹²

Iga päev tekib tohutul hulgal digitaalseid andmeid. Üldsuse usalduse kindlustamiseks tuleb neid andmeid kasutada vastutustundlikult ning nende kvaliteetsus, turvalisus ja privaatsus peab olema süsteemidesse sisse projekteeritud. Hoiduda tuleb muuhulgas andmete väärkasutamisest, kaasa arvatud nende loata jagamisest ja kliendiandmete

¹² Võrgustiku Eurocities põhimõtted seoses kodanike andmetega (http://nws.eurocities.eu/MediaShell/media/EUROCITIES_citizen_data_principles_final.pdf) ja linnade koalitsioon digitaalõiguste kaitseks (<https://citiesfordigitalrights.org>).

edasimüümisest, ning ühiskondlikku ebavõrdsust suurendavatest kallutatud algoritmidest. Digitaalseid andmeid tuleb kasutada avalikes huvides, et parandada otsuste langetamist ja avalikke teenuseid. Linnades ja kogukondades elukvaliteedi ja digitaalõiguste kaitse parandamiseks peavad kohalikud omavalitsused toetama selliseid tavasid ja algatusi, mis tagavad parema andmekasutuse ja -halduse, kaasa arvatud ühekordsuse ja lõimprivaatsuse põhimõtted, algoritmide läbipaistvus ja kallutamata algoritmide kasutamine.

AVATUD STANDARDITEL, RAKENDUSLIIDESTEL JA ÜHISTEL ANDMEMUDELITEL PÕHINEVAD KOOSTALITLUSVÕIMELISED DIGIPLATVORMID

Linnaplatvormid on aruka linna pakutavate teenuste „operatsioonisüsteemid“. Need on vajalikud selleks, et tulla toime üha arvukamate sidusrühmade ja andmetega mitmesugustes valdkondades. Avatud standardeid, rakendusliideseid ja ühiseid andmemudeleid toetavad koostalitlusvõimelised linnaplatvormid on keskse tähtsusega selliste tökete kõrvaldamisel nagu seotus konkreetsete tarbijatega ja koostalitlusvõimetud omandprotokollid. Koostalitlusvõimelised linnaplatvormid on esmatähtsad selleks, et töötada kogu ELis välja ja võtta kasutusele innovatiivseid ja kulutõhusaid lahendusi, sest need võimaldavad luua avatud ja koostalitlusvõimelisi ökosüsteeme ning neid laiendades saab kujundada loovaks katsetamiseks sobiva ruumi.

OLEMASOLEVAD EDUKAD DIGILAHENDUSED

ELi rahastatud ja kohalike katseprojektide, samuti toetusmeetmete ja partnerluste raames on loodud standardeid, mehhanisme, teenuseid, juhiseid ja tööriistu, mis võimaldavad muuta linnaplatvormid koostalitlusvõimeliseks, tagades tugeva kohaliku mõju ning olulise Euroopa lisaväärtuse. Näited on esitatud allpool.

Deklaratsiooni tegevuskava¹³ toetuseks on töödokumendina koostatud tehniliste kirjelduste konsolideeritud aruanne.

SMART APPLIANCE/ANYTHING REFERENCE (SAREF)¹⁴. SAREFi ontoloogia on Euroopa

Telekommunikatsioonistandardite Instituudi (ETSI) oneM2M projekti standard ning kujutab endast ühist konsensuslikku mudelit, mis aitab kokku viia olemasolevaid elemente, nagu standardid, protokollid ja andmemudelid. See koosneb põhiontoloogiast ning laiendustest asjakohaste valdkondade, kaasa arvatud linnade jaoks (SAREF4CITY). Projekti „SynchroniCity“ raames katsetati edukalt SAREFi ja NGSI-LD-l põhinevat kombineeritud linnalahendust.

OASC MINIMAALSED KOOSTALITLUSMEHHAANISMID (MINIMAL INTEROPERABILITY MECHANISMS) EHK MIMID¹⁵.

MIMid on universaalsed tööriistad, mille abil saab muuta eri linnade ja tarnijate andmed, süsteemid ja teenused koostalitlusvõimeliseks. Kui iga konkreetse süsteemi arhitektuuris põhinevad kesksed koostalitluspunktid samadel koostalitlusmehhanismidel, võivad rakendused olla erinevad. MIMid ei ole seotud kindla tarnijaga ega eelda kindlat tehnoloogiat, mis tähendab seda, et igaüks saab neid kasutada ning olemasolevatesse süsteemidesse ja teenustesse integreerida.

13] <https://living-in.eu/sites/default/files/files/Consolidated-Report-on-Tech-Specs-v2.pdf>

14] <https://www.etsi.org/technologies/smart-appliances>

15] <https://oascities.org/wp-content/uploads/2019/06/OASC-MIMs.pdf>

LINNAPLATVORMID. Avatud standardid ja avatud lähtekoodiga komponendid, nt arukate linnade ja kogukondade partnerluse DIN SPEC 91357 etalonarhitektuurimudel Open Urban Platform,¹⁶ mida on arendatud koostöös ELi rahastatud projektiga „Espresso“,¹⁷ ETSI oneM2M projekti keskne teek,¹⁸ SynchroniCity etalonarhitektuur¹⁹ ja FIWARE etalonarhitektuur,²⁰ aitavad linnadel ja kogukondadel paindlikkust säilitada ja vältida seotust konkreetsete tarnijatega.

PROGRAMMI „DIGITAL CITIES CHALLENGE“ METOODILINE TÕÕRIISTAKAST. Programmi „Digital Cities Challenge“ enesehindamisvahend²¹ võimaldab kindlaks teha linna digitaalse suutlikkuse taseme, võttes arvesse senist digitaliseerimist ja digitaalse arengu kaheksas aspektis tehtud edusamme. Võtmetähtsusega tulemuslikkuse põhinäitajate²² abil saab jälgida meetmete ja algatuste eesmärgiks seatud ja tegelikku mõju kohalikule majandusele, ettevõtjatele ja elanikele. Lisaks pakub linnade digiülemineku käsiraamat „City Digital Transformation“²³ linnadele konkreetseid meetodeid tõhusa digitaliseerimisstrateegia väljatöötamiseks seniste parimate tavade põhjal, nagu „Blueprint for cities and regions as launch pads for digital transformation“ („Tegevuskava linnadele ja piirkondadele kui digiülemineku stardiplatvormidele“)²⁴.

LIKUVUSANDMETE PORTAAL MOBILITY DATA PORTAL (MDP)²⁵. MDP kogub liikuvusandmeid, seob need eri transpordiliike hõlmavaks andmestikuks ja teeb kättesaadavaks standardse liidese kaudu ning avaliku ja erasektori partnerluslepingu alusel. Portaal toimib eri linnatranspordiliikide andmete ja teenuste ühtse pääsupunktina.

PROJEKT „HUMBLE LAMPPPOST“²⁶. Projekt „Humble Lamppost“, mille eesmärk on paigaldada kogu ELis eri linnadesse 10 miljonit nutikat tänavalaternat, et säästa elektrienergiat ja kulusid ning kiirendada linnade digitaliseerimist, on näide arukate linnade ja kogukondade partnerluse integreeritud taristute ja protsesside meetmeklastri ühishankest ja koostööst.

EUROOPA ÜHENDAMISE RAHASTU MOODULID²⁷. Euroopa ühendamise rahastu programmi raames on välja töötatud mitu üldist ja korduskasutatavat digiteenuste taristut, mida nimetatakse ka mooduliteks. Praegu on olemas kaheksa moodulit: i) suurandmete testimise taristu, ii) kontekstimaakler, iii) arhiveerimine, iv) e-väljastus, v) e-identimine, vi) e-arveldamine, vii) e-allkiri ja viii) masintõlge (eTranslation). Mooduleid saab kombineerida ja kasutada kõikide poliitikavaldkondade projektides nii Euroopa, liikmesriikide kui ka kohalikul tasandil.

16] <https://www.din.de/en/about-standards/din-spec-en/wdc-beuth.din21:281077528>

17] <http://espresso-project.eu>

18] <http://onem2m.org/>

19] <https://synchronicity-iot.eu/tech/>

20] <https://www.fiware.org/developers/>

21] <https://www.digitallytransformyourregion.eu/assess-your-citys-digital-maturity>

22] <https://www.digitallytransformyourregion.eu/sites/default/files/2019-03/DCC%20Guide%20for%20Self%20Assessment%20Tool.pdf>

23] <https://www.digitallytransformyourregion.eu/sites/default/files/2019-08/City%20Digital%20Transformation%20Handbook.pdf>

24] <https://www.digitallytransformyourregion.eu/sites/default/files/2017-10/Blueprint%20for%20cities%20and%20regions%20as%20launch%20pads%20for%20digital%20transformation.pdf>

25] https://www.crtm.es/media/444202/opticities_transferability_handbook_web.pdf

26] <https://eu-smartcities.eu/sites/default/files/2018-03/EIP%20Humble%20Lamppost%20v1.pdf>

27] <https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/CEFDIGITAL/Building+Blocks>

„SYNCHRONICITY“ KATALOOG²⁸. „SynchroniCity“ on üks Euroopa suurtest asjade interneti katseprojektidest,²⁹ mida rahastab EL ja mille raames on koos linnade, ettevõtjate ja VKEdega arendatud välja eri valdkondade asjade internetil ja tehisintellektil põhinevate mastaabitavate teenuste kataloog linnadele ja kogukondadele.

TEGEVUSJUHEHD „ORGANICITY PLAYBOOK“³⁰. ELi rahastatud projekti „OrganiCity“ raames on loodud tööriistakomplekt andmepõhiste digilahenduste kodanikukeskseks koosloomiseks linnades ja kogukondades.

PROJEKTI „CITYKEYS“ VÕTMETÄHTSUSEGA TULEMUSLIKKUSE PÕHINÄITAJAD³¹. Selle projekti raames on arukate linnade ja kogukondade partnerluse liikmeslinnade abiga töötatud välja ja valideeritud kohalikud võtmetähtsusega tulemuslikkuse põhinäitajad ja andmekogumismenetlused, et teha ühtset ja läbipaistvat seiret ning võrrelda aruka linna lahendusi Euroopa eri linnades.

JUHENDMATERJAL „SMART CITY GUIDANCE PACKAGE“³². See juhend aitab kohalikel omavalitsustel aruka linna projekte kavandada ja hallata. Juhendis on kirjeldatud seniseid teadmisi, kogemusi ja tulemusi, käsitletud lahenduste rakendamisel sageli esile kerkivaid takistusi ning vaadeldud, mida tuleb teha selleks, et edukate algatuste mastaapi laiendada ja selliseid algatusi korrata.

28] <https://synchronicity-iot.eu/>

29] <https://european-iot-pilots.eu>

30] https://organicity.eu/wp-content/uploads/2018/06/Organicity-Playbook_2018-1.pdf

31] <http://nws.euocities.eu/MediaShell/media/CITYkeysD14Indicatorsforsmartcityprojectsandsmartcities.pdf>

32] <https://eu-smartcities.eu/news/smart-city-guidance-package>